

Tebriz'de 1185 yılında dünyaya gelmiştir.

Asıl ismi Mevlana Muhammed'dir. Melik Dad oğlu Ali adında bir zatin oğludur ve "Şemseddin" yani dinin güneşi lâkabıyla anılmıştır.

Daha küçük yaşlarda manevi ilimleri tahsilde gösterdiği kabiliyetle dikkat çeken Şems, din ilimleri tahsilden sonra, genç yaşlarında Tebrizli Ebubekir Sellaf'a mürid olmuş, ününü duyduğu bütün meşhur şeyhlerden feyz almaya çalışmış ve bu sebeple diyar diyar dolaşmıştır. Bu gezginliğinden dolayı kendisine "Şemseddin Perende" uçan Şemseddin denilmiş, ayrıca Tebriz'de tarikat pirleri ve hakikat arifleri ona "Kamil-i Tebrizi" adını vermişlerdir.

Daha sonraları Secaslı Şeyh Rukneddin, Tebrizli Selahaddin Mahmut ile büyük alim ve ünlü mutasavvıf Necmüddin Kübra'nın halifelerinden Centli Baba Kemal'e intisap ederek onlardan feyz almıştır. Hz. Muhammed (S.A.V.)'in ahlâkını örnek alan Şemseddin-i Tebrizi, devamlı bir arayış içerisinde olmuş, manevi bir işaret üzerine de Hz. Mevlana'yı arayıp bulmuştur. Dünyaya, kılık ve kıyafete önem vermeyen Şems, Mevlana ile üç- üçbuçuk yıl süren beraberliği neticesinde onun hayatında yeni ufukların açılmasına vesile olmuş, onun ilahi aşkın potasında eriterek, kamil bir Hak aşığı yapmaya muvaffak olmuştur.

Şems-i Tebrizi Şam'a döndüğünde, Mevlana Celaleddin için onun yokluğu dayanılmazdır. Şems'in varlığını kabullenememiş kimseler, Mevlana Celaleddin'e ileri geri laflar etmişlerdir. Mevlana'nın bu kimselerden birine verdiği cevap şöyledir: "Onun ışığı vurmazdan önce ölü bir nakıştım sadece taş duvarlarınızda. O, elindeki yay ile vurmazdan önce tellerime; hep aynı nameyi çalıp söyleyen, kendi sesine yabancı bir kuru rebaptım. Ben onun avucunda bağlar, bahçeler ağaçlar görür; deryalar gibi geniş, deryalar kadar berrak sular görürüm. Onun avucunda çıkan ağaçların gölgesinde dinlenirim. Lâkin siz bunların hiçbirini göremezsiniz." der.

Bir süre sonra Şems, Celaleddin'in oğlu Sultan Veled'in çağrısı üzere Konya'ya geri gelir. Celaleddin, bir daha şehirden ayrılmasın diye, onu bir kızla evlenmeye ikna eder; bu kız Celaleddin'in evinde evlâtlık olan Kimya Hatun'dur. Kimya Hatun'a gizliden aşık olan Alaaddin bu durumu hazmedemez ve Şems aleyhtarlarının yanında yer almaya başlar.

Teferruatıyla daha önce anlattığımız şekilde, Mevlana'da meydana gelen büyük değişikliği hazmedemeyenler, onun Mevlana'dan ebediyeyen ayrılmasına sebep oldular. Şems Hicri 645 Miladi 1247 tarihinde şehit mi edildi, yoksa geldiği gibi, kimseye haber vermeden Konya'yı mı terk etti kimse bilmez.

Bu gün Konya'da Şems makamı olarak bilinen, halk ve bilhassa Mevlevilerce Mevlana türbesinden önce ziyaret edilen bu mescit-türbe de mevcut sanduka, boş bir sanduka mı, yoksa Mehmet Önder Bey'in bir hatırasında anlatıldığı gibi, Şems gerçekten burada mı medfundur, bu da bilinmez.

Niğde'deki Kesikbaş Türbesi de Şem'e izafe edilir. Bunlardan ayrı olarak tebriz'de Geçil denilen mezarlıkta, Hoy'da, Pakistan'ın Multon şehrinde Şems türbeleri veya makamları vardır. Bunlar çeşitli rivayetlerle süslenmiştir. Pakistanlıların söylediklerine göre de Şems, Konya'dan bir gece yarısı gizlice ayrılmış, önce Tebriz'e oradan da Hindistan'a gelmiş, meczup ve perişan yıllarca ormanlarda dolaştıktan sonra Multon şehrinde ölmüştür.

SÖZLERİ

· **Gamzelendi gönül yine devası ah'tır. Gönlü mahzun olanın dostu Allah'tır.**

· Ve bilesin üstüne aşkı giydirdiğim bu yüreğe ben söz verdim, hiçbir harfi, sensiz bir cümleye kurban etmedim.

· **Olurda bir gün mesafeleri aşip bana gelirsen, yüreğinde rengârenk açan Aşk ile gel.**

· Kır kalemin ucunu. Bundan sonraki yolculuğumuz aşk yolculuğudur. Aşkı kalem yazmaz ki kitaplarda bulasın.

· **“Her şeyi senin için var ettim diyen Rabb’e, her şeyi senin için terk ettim” diyebilmektir AŞK.**

· Kalp midir insana sev diyen yoksa yalnızlık mıdır körükleyen? Sahi nedir sevmek; bir muma ateş olmak mı, yoksa yanan ateşe dokunmak mı?

· **Hayatta her şey olabilirsin; fakat önemli olan hayatın içinde “insan” olabilmektir.**

· Dürüstlük bir şehirdir, ben de o şehrin sultanıyım, Onda kendim yaşayayım, kendim öleyim, kendim korunayım...

· **Ne diye böbürlenip büyükleniyorsun. Doğumun bir damla su, ölümün bir avuç toprak değil mi?**

· Sevmeye layık olmayanı hatırlayarak değerli etme! Dönmek mi istiyor, bir şans daha verme. Unutma; sevgi yürekli olana yakışır.

· **Otunu, suyunu bilmediğin gönüllerde koyun gütme! Yoksa ‘kaçıracağı keçilere’ çobanlık yapamazsın...**

· Ey aşk! Seni senelerce yaban ellerde, hoyrat dillerde aradım. Oysa bendeymişsin bilememişim. Oyalanmışım. Kalakalmışım.

· **Sanmayasın ki; aşk akıl işidir. Gül ki her gönlün mürşididir. Kimini kokusuyla şad eder. Kimini de dikeniyile irşat eder.**

· Kalp ruha der ki: ben severim, âşık olurum; ama acısını nedense hep sen çekersin. Ruh da cevap verir: Sen yeter ki sev.

· **Güzel bir gülü, güzel bir geceyi, güzel bir dostu herkes ister. Önemli olan gülü dikeniyile, geceyi gizemiyile, dostu tüm derdiyle sevebilmektir.**

· Bir gül kadar güzel ol; ama dikeniyile kadar zalim olma. Birine öyle bir söz söyle ki, ya yaşat ya da öldür; ama asla yaralı bırakma.

· **Düzenim bozular, hayatımın altı üstüne gelir diye endişe etme. Nereden bilebilirsin hayatın altının üstünden daha iyi olmayacağını.**

· Hak yolunda ilerlemek yürek işidir, akıl işi değil... Kılavuzun daima yüreğin olsun, omzun üstündeki kafan değil. Nefsini bilenlerden ol; silenlerden değil...

· **Diyorlar ki dost acı söyler? Acıyı söyleyene dost denilmez ki! Seni sevmeyen acı söyler dostun sana söyleyeceği acı dahi olsa senin canını acıtmayacak şekilde tatlı dille söyler.**

· Şeriat der ki: Seninki senin, benimki benim. Tarikat der ki: Seninki senin, benimki de senin. Marifet der ki: Ne benimki var ne seninki. Hakikat der ki: Ne sen varsın, ne ben.

- Mühim olan yükseklerle çıkıp hayata tepeden bakmak değildir; mühim olan ne kadar yükselsen de her şeye eşit mesafeden bakabilmektir.
- **Eğer Allah seni bana yazmışsa, benden kaçışın yok! Lakin kader seni benden almışsa, ağlamaya lüzum yok.**
- Ey İnsan Kafdağı kadar yüksekte olsan da, kefene sığacak kadar küçüksün. Unutma; her şeyin bir hesabı var üzdüğün kadar üzülürsün.

- **Aşık odur ki, Allah'tan aldığı aşk emanetini Allah'a verir. Aşk mezhebinde her şey yüce Aşk'a kurbandır.**
- Kader; yolun tamamını değil, sadece yol ayrımlarını verir. Güzergâh bellidir. Ama tüm dönemeç ve sapaklar yolcuya aittir. Öyleyse, ne hayatın hâkimisin, ne de hayat karşısında çaresiz.
- **Ya tam açacaksın yüreğini, ya da hiç yeltenmeyeceksin! Grisi yoktur aşkın, ya siyahı, ya beyazı seçeceksin.**
- Cehennem gibi olmalı, cehennemi bile yakıp yandıracak bir gönül istemeli... Ki o gönlün önüne iki yüz deniz çıksa, hepsini de yaksın, yandırsın. Onun tek bir dalgası bilindik denizlere taş çıkartsın.
- **Gıybet etme sakın, bil ki dedikodu denilen şey mıknaş gibi kötü enerji çeker. Kimsenin aleyhine konuşma, uzaktan atıp tutma, <https://www.orjinalsozler.com/semsi-tebrizi-sozleri> insanları kem dille yargılama, bil ki yanılırsın.**
- **Yolun ucunun nereye varacağını düşünmek beyhude bir çabadan ibarettir. Sen sadece atacağın ilk adımı düşünmekle yükümlüsün. Gerisi zaten kendiliğinden gelir.**
- Bazısı gelirken, bazısı da giderken gönül açıklığı verir. Dikkat et ve iyi bak ki, sendeki bu gönül açıklığı giderken mi yoksa gelirken mi beliriyor?
- **Hayata tepeden bakarsan insanların sadece tepesini görürsün. Hayata daima insanlarla aynı mesafeden bak. O zaman insanların hem yüzünü, hem kalbini görürsün.**
- Yaşarken anlayamadıkları değerleri, öldükten sonra anlamanın kimseye faydası yok. Sevdiğinizi dirileştirmenin yolu, hayatın tazeliğinde itiraf ve ifade etmektir.
- **Sığ suları en hafif rüzgârlar bile coşturabiliyor. Derin denizleri ise ancak derin sevdalar. Anladım ki, derin ve esrarengiz olan her şey susuyor. Anladım ki susan her şey derin ve heybetli.**
- Bazen uzaklaşmak gerekir, yakınlaşmak için... "Bazen hatırlamak gerekir, hatırlanmak için..." "Bazen ağlamak gerekir, açılmak için..." "Bazen anmak gerekir, anılmak için..." "Bazen de susmak gerekir, duymak için..."
- **Bir şey yap, güzel olsun. Çok mu zor? O vakit güzel bir şey söyle. Dilin mi dönmüyor? Öyleyse güzel bir şey gör veya güzel bir şey yaz. Beceremez misin? O zaman güzel bir şeye başla. Ama hep güzel şeyler olsun. Çünkü Her insan ölecek yaşta...**
- Kuralların olsun, ama kurallarını başkalarını dışlamak yahut yargılamak için kullanma. Bilhabe putlardan uzak dur, dost ve sakın kendi doğrularını putlaştırma! İnancın büyük olsun, ama inancınla büyüklük taslama!
- **Hüzün ki en çok yakışandır âşıklara. Yandık, yakıldık; ama hüzünden yana asla yakınmadık. Ne de olsa biz mahzun bir Peygamberin ümmeti değil miyiz? Hüzün taze tutar aşk yarasını. Yaramdan da hoşum, yârimden de.**
- Anladım ki: insanlar; susanı korkak. Görmezden geleni aptal, affetmeyi bileni çantada keklük sanıyorlar. Oysaki biz istediğimiz kadar hayatımızdalar... Göz yumduğumuz kadar dürüstler ve sustuğumuz kadar insanlar...